

SAMPÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi
Efnahags- og skattanefnd
Austurstræti 8 – 10

150 REYKJAVÍK

18.3. 2009

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um stofnun hlutafélags til að stuðla að endurskipulagningu þjóðhagslega mikilvægra atvinnufyrirtækja, þingmál 411.

Með frumvarpi þessu er óskað heimildar til handa fjármálaráðherra til þess að stofna eignaumsýslufélag sem sjái um að eiga, endurskipuleggja og að lokum selja þjóðhagslega mikilvæg atvinnufyrirtæki sem komin eru í rekstrarerfiðleika. Frumvarpið er byggt á tillögum nefndar um endurreisn fjármálakerfisins, undir forystu Mats Josefsson, sem lagðar voru fram 11. febrúar 2008 og var það samþykkt í ríkisstjórn 10. mars.

Í tillögum nefndarinnar um endurreisn fjármálakerfisins er jafnframt gengið út frá því að ríkið eigi bankana og að stjórnendur þeirra hafi það hlutverk að koma stefnumótun ríkisstjórnarinnar í framkvæmd.

Landssamtök íslenskra útvegsmanna, Samtök atvinnulífsins, Samtök iðnaðarins og Samtök verslunar og þjónustu eru mótfallin þessum áformum og mæla eindregið gegn samþykkt frumvarpsins. Þessi áform ganga í meginatriðum gegn þeirri stefnu sem mótuð var í samráði milli Samtaka atvinnulífsins og aðildarféлага þess, Alþýðusambands Íslands og fleiri hagsmunaaðila og fyrri ríkisstjórnar og birtist í yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar 2. desember 2008 um aðgerðir í þágu fyrirtækja.

Í þeim tillögum sem mótaðar voru á vettvangi Samtaka atvinnulífsins í kjölfar hruns bankanna var m.a. hvatt til þess að bankarnir settu sér skýrar viðmiðunarreglur um vinnubrögð við uppstokkun fyrirtækja. Haft var náðið samráð við Samkeppniseftirlitið um málið og stofnunin gaf þann 12. nóvember út sérstakar leiðbeiningar til bankanna sem byggðu á niðurstöðum úr samvinnu og samráði allra aðila (álit nr. 3/2008). Lykilatriði í þeim tillögum var að bankarnir skyldu stofna sérstök opin umsýslufélög vegna eignarhalds á fyrirtækjum til þess að tryggja aðskilnað milli hlutverks banka sem eiganda annars vegar og viðskiptabanka hins vegar. Mikil áhersla var lögð á að tryggja að samkeppni gæti haldist í atvinnulífinu og að eignarhald bankanna skapaði ekki tortryggni um mismunun milli viðskiptavina.

Ennfremur þróaðist sú hugmynd að lífeyrissjóðirnir settu á laggirnar sérstakan endurreisnarsjóð, Fjárfestingarfélag Íslands, til þess að koma að uppbyggingu atvinnulífsins. Sjóðurinn gæti orðið öflugur samstarfsaðili við umsýslufélög bankanna og tekið virkan þátt í endurreisn hlutabréfamarkaðarins með því að leggja áherslu á fagmennsku, öguð vinnubrögð og góða stjórnarhætti í atvinnulífinu. Í framhaldinu var gerð breyting á lífeyrissjóðalögum til þess að gera lífeyrissjóðunum kleift að stofna slíkan sjóð.

Tillögur þessa frumvarps ganga þvert á framangreindar hugmyndir um að dreifa sem mest eignarhaldi á fyrirtækjum miðað við þá þröngu stöðu sem upp er komin og leggja drög að nýrri uppbyggingu á virkum og trúverðugum hlutabréfamarkaði sem er algjör nauðsyn fyrir öflugt atvinnulíf. Samkeppnissjóðarmið eru ekki í forgrunni og engin áform um uppbyggingu hlutabréfamarkaðar.

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Vafi leikur á því að hinir nýju ríkisbankar muni geta þjónað atvinnulífinu með viðunandi hætti á næstunni og óvíst hvort atvinnulíf og heimili geti tengst alþjóðlegum fjármálamörkuðum. Settar hafa verið fram tillögur um að bankarnir þyrftu að komast í eigu kröfuhafanna, erlendra sem innlendra, sem hefðu afl og metnað til þess að þjóna íslenskum viðskiptavinum. Með ríkið sem eiganda að bönkunum og þar með afar takmarkaðan aðgang að erlendu lánsfé væri líklegt að lánasafnið myndi þurfa að afskrifast að meira eða minna leyti með tilheyrandi gjaldþrotum og erfiðleikum. Eftir því sem tíminn hefur liðið hefur það æ betur komið í ljós að ríkisbankaleiðin er ófær og mun lengja og dýpka niðursveifluna verulega verði hún farin. Í yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar frá 2. desember var hins vegar lýst yfir vilja til þess að greiða fyrir uppgjöri við erlenda kröfuhafa með því að bjóða þeim hlutabréf í bönkunum í því skyni að tryggja endurfjármögnun þeirra.

Þetta frumvarp, og tillögurnar sem það byggir á, er unnið án samráðs við samtökin og á skjön við stefnu þeirra. Samtökin telja að sú stefna sem í frumvarpinu felst muni geta framlengt erfiðleikana í atvinnulífinu um mörg ár.

Virðingarfyllst,

Friðrik J. Arngrímsson,
framkvæmdastjóri LÍÚ

Vilhjálmur Egilsson,
framkvæmdastjóri SA

Jón Steindór Valdimarsson,
framkvæmdastjóri SI

Andrés Magnússon,
framkvæmdastjóri SVP